

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ของระดับความเชี่ยวชาญและปริมาณข้อมูลที่ให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อการตัดสินใจความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบ เมื่อคำนวณโดยใช้ค่าสัดส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (CVR) ที่เสนอโดย Lawshe (1975) โดยแบ่งการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดเป็นกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งงานที่เลือกศึกษา

ตอนที่ 2 การศึกษาปฏิสัมพันธ์ของระดับความเชี่ยวชาญ และปริมาณข้อมูลที่ให้ผู้เชี่ยวชาญ ต่ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบ เมื่อคำนวณโดยใช้ค่าสัดส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (CVR) ที่เสนอโดย Lawshe (1975)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดเป็นกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งงานที่เลือกศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เลือกศึกษาคำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ3 ซึ่งเป็นตำแหน่งงานในระดับต้นของสายงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนที่ใช้แบบสอบเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน และเลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนทางการศึกษาซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

ขั้นที่ 1) ศึกษามาตรฐานกำหนดตำแหน่งงานในสายงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน โดยศึกษารายละเอียดของหน้าที่และความรับผิดชอบ และลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน(ก.พ.) ซึ่งข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยสังกัดอยู่ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

(ก.ม.) ที่ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย สาย ข ตั้งกักอยู่ ซึ่งมีภาระหน้าที่โดยสรุป ดังนี้ (รายละเอียดของหน้าที่และความรับผิดชอบ และลักษณะของงาน และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ดังแสดงในภาคผนวก ก)

มาตรฐานของตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ระดับ 8 ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติดังนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 ปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผนมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ประสานงาน ประมวลผล พิจารณาเสนอแนะเพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน แผนงาน หรือโครงการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน แผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นนโยบาย แผน แผนงาน และ โครงการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร หรือความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม หรือระดับจังหวัดแล้วแต่กรณี และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยใกล้ชิดและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 เป็นเจ้าหน้าที่ขั้นต้นปฏิบัติงานที่ยากพอสมควรเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผน โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเช่นทำหน้าที่ช่วยศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ประสานแผน ประมวลแผน พิจารณาเสนอแนะ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน หรือโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและโครงการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นนโยบาย แผนงาน และโครงการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร หรือความมั่นคงของประเทศ

ขั้นที่ 2) ศึกษาลักษณะงานที่ปฏิบัติจริงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 จากการสัมภาษณ์ผู้ดำรงตำแหน่งงานนี้อย่างไม่เป็นทางการ และศึกษาจากเอกสารที่กำหนดภาระหน้าที่และความรับผิดชอบตามกรอบอัตรากำลังในแต่ละหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนตั้งกักอยู่ ซึ่งได้แก่ หน่วยงานระดับกองที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณของกรมต่าง ๆ ที่ตั้งกัก

กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าหน่วยงานในระดับกองจำนวน 15 หน่วยงาน ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล 2 เดือน ช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม 2539 รายละเอียดของหนังสือขอความร่วมมือ หน่วยงานที่ให้ความร่วมมือ การวางกรอบอัตรากำลังของตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของหน่วยงานที่สำรวจ รวมทั้ง การวิเคราะห์ภาระหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3-5 และความรู้ที่ควรใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามหน่วยงานที่สำรวจ แสดงในภาคผนวก ก

ขั้นที่ 3) วิเคราะห์ลักษณะงานและภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติของหน่วยงานที่สำรวจ เปรียบเทียบความรู้ความสามารถที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่กำหนดโดยสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.ม. พบว่า ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ครอบคลุมความรู้ความสามารถที่ควรใช้ในการปฏิบัติงานจริงใน 3 กลุ่มเนื้อหา คือ กลุ่มเนื้อหาด้านนโยบาย กลุ่มเนื้อหาด้านการวางแผนและโครงการ และกลุ่มเนื้อหาด้านการวิจัย ยกเว้น ลักษณะงานที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะเช่น ภาษาต่างประเทศในงานวิเทศสัมพันธ์ หรือการเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในงานพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ความรู้ที่ควรใช้ในการปฏิบัติงานจำแนกตามหน่วยงาน แสดงตารางที่ 5

ขั้นที่ 4) จำแนกความรู้ที่ใช้ปฏิบัติงานในตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 เป็นความรู้ความสามารถที่มุ่งวัด 3 ด้าน คือด้านนโยบาย ด้านงานแผนและโครงการ และด้านการวิจัย ในอัตราส่วน 2:5:3 ของข้อสอบจำนวน 50 ข้อแสดงในตารางที่ 6 และตารางโครงสร้างเนื้อหาของข้อสอบ(table of specification) แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3-5 จากแหล่งเอกสารของหน่วยงานที่สำรวจ

ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ในตำแหน่งงาน	แหล่งเอกสาร															
	จนท.วิเคราะห์นโยบายและแผน 3-5	สป	กศ	กพ	กว	ศป	ตศ	กคน	สข	สวช	รม	สรภ	สปช	กอ	ทบ	จพ
การร่าง/วิเคราะห์นโยบาย	-	/	-	-	/	-	/	-	/	-	/	-	/	-	/	/
การนำนโยบายไปปฏิบัติ	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/
การประเมินนโยบาย	-	-	-	-	/	-	-	/	-	-	-	/	-	-	-	-
การวางแผน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
การจัดทำวิเคราะห์โครงการ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
การงบประมาณ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	-	/	/
การบริหารงาน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
การจัดหาข้อมูล/สารสนเทศเพื่อ																
การวางแผน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
การติดตามและการประเมินผล	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
การวิจัย	/	-	/	-	/	/	/	/	/	/	/	/	-	/	/	/

หมายเหตุ

สป หมายถึง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	สข หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กศ หมายถึง กรมการศาสนา	สวช หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กพ หมายถึง กรมพลศึกษา	รม หมายถึง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
กว หมายถึง กรมวิชาการ	สรภ หมายถึง สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ
ศป หมายถึง กรมศิลปากร	สปช หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ตศ หมายถึง กรมสามัญศึกษา	กอ หมายถึง กรมอาชีวศึกษา
กคน หมายถึง กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ทบ หมายถึง ทบวงมหาวิทยาลัย
	จพ หมายถึง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ การจำแนกเนื้อหาความรู้ที่ใช้ปฏิบัติงานวิเคราะห์นโยบายและแผน 3-5 ตามความรู้ ความสามารถที่มุ่งวัด และสัดส่วนของข้อคำถาม

เนื้อหาความรู้	ความรู้ความสามารถที่มุ่งวัด	สัดส่วนของข้อคำถาม
ด้านนโยบาย		2 ส่วน(10 ข้อ)
การร่าง/วิเคราะห์นโยบาย	1.1 ความหมายและความสำคัญของนโยบาย	2 ข้อ
	1.2 การกำหนดและการปรับปรุงนโยบาย	2 ข้อ
การนำนโยบายไปปฏิบัติ	1.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติ	3 ข้อ
การประเมินนโยบาย	1.4 การประเมินนโยบาย	4 ข้อ
ด้านงานแผนและโครงการ		5 ส่วน(25 ข้อ)
การวาง/วิเคราะห์แผน	2.1 แนวคิดทั่วไปของการวางแผน	3 ข้อ
	2.2 เทคนิคและวิธีการวางแผน	3 ข้อ
การจัดทำ/วิเคราะห์โครงการ	2.3 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับโครงการ	3 ข้อ
	2.4 การวิเคราะห์โครงการ	3 ข้อ
การงบประมาณ	2.5 การงบประมาณ	3 ข้อ
การบริหารงาน	2.6 การบริหารงาน	3 ข้อ
การจัดหาข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผน	2.7การจัดหาข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผน	3 ข้อ
การติดตามและประเมินผลโครงการ	2.8การติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ	4 ข้อ
ด้านการวิจัย		3 ส่วน(15 ข้อ)
(กระบวนการในการวิจัย)	3.1 ระเบียบวิธีและแนวคิดในการวิจัย	4 ข้อ
	3.2การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	3 ข้อ
	3.3 การสุ่มตัวอย่างและความเป็นตัวแทน	2 ข้อ
	3.4 การใช้เครื่องมือในการวิจัย	2 ข้อ
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	2 ข้อ
	3.6 การสรุปและรายงานผลการวิจัย	2 ข้อ
รวม		10 ส่วน(50ข้อ)

ตารางที่ 7 ตารางโครงสร้างเนื้อหาของข้อสอบวัดความรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 งานแนกตามเนื้อหา ความรู้ความสามารถที่มุ่งวัด จำนวนข้อสอบ และหมายเลขของข้อสอบ

เนื้อหา	ความรู้ความสามารถที่มุ่งวัด	จำนวนข้อ	หมายเลขข้อ
ด้านนโยบาย	1.1 ความหมายและความสำคัญของนโยบาย	2	1,2
	1.2 การกำหนดและการปรับปรุงนโยบาย	2	3,4
	1.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติ	3	5,6,7
	1.4 การประเมินนโยบาย	3	8,9,10
	รวม		10
ด้านงานแผนและโครงการ	2.1 แนวคิดทั่วไปของการวางแผน	3	11,12,13
	2.2 เทคนิคและวิธีการวางแผน	3	14,15,16
	2.3 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับโครงการ	3	17,18,19
	2.4 การวิเคราะห์โครงการ	3	20,21,22
	2.5 การงบประมาณ	3	23,24,25
	2.6 การบริหารงาน	3	26,27,28
	2.7 การจัดหาข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผน	3	29,30,31
	2.8 การติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ	4	32,33,34,35
รวม		25	
ด้านการวิจัย	3.1 ระเบียบวิธีและแนวคิดในการวิจัย	4	36,37,38,39
	3.2 การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	3	40,41,42
	3.3 การสุ่มตัวอย่างและความเป็นตัวแทนของข้อมูล	2	43,44
	3.4 การใช้เครื่องมือในการวิจัย	2	45,46
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	2	47,48
	3.6 การสรุปและรายงานผลการวิจัย	2	49,50
รวม		15	
รวมทั้งสิ้น		50	

ขั้นที่ 5) สร้างและคัดเลือกข้อสอบตามตารางโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดขึ้นในตารางที่ 7 เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

5.1 ข้อสอบด้านนโยบาย และ ข้อสอบด้านงานแผนและโครงการ ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการประมวลเนื้อหาความรู้ที่มีในเอกสารการสอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2 ข้อสอบด้านการวิจัย ผู้วิจัยนำมาจากผลการวิจัยของสุวัฒนา สุภาคีรักษ์ (2538) ที่ได้พัฒนาแบบสอบที่วัดความสามารถด้านวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 49 ข้อ พบว่า มีความเที่ยง (KR-20) เท่ากับ .78 มีความตรงเชิงจำแนก และมีความตรงเชิงทฤษฎี ซึ่งใช้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ที่ได้ตัวประกอบที่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดในแบบสอบ ผู้วิจัยนำข้อสอบจากแบบสอบนี้มาใช้ 15 ข้อ

ขั้นที่ 6) จัดทำแบบสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา ที่แตกต่างกัน ตามปริมาณข้อสอบที่นำเสนอ 3 แบบ เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ผลการดำเนินการวิจัยในตอนต้น 1 ได้เครื่องมือที่นำไปใช้ในการวิจัย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบความรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 จำนวน 50 ข้อ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาข้อสอบแต่ละข้อว่ามีเนื้อหาที่ "จำเป็น" ค่อยนำไปใช้คัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในลักษณะงานวิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 หรือไม่ ลักษณะของข้อความที่ให้พิจารณา มีดังนี้

แบบสอบความรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงาน ในตำแหน่งงาน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3	ผลการพิจารณา
ข้อ 0. (ตัวข้อสอบ) ก. ข. *ค. ง. หมายเหตุ * หมายถึงข้อที่เป็นคำตอบ	ข้อสอบข้อนี้ วัดความรู้ความสามารถที่ก. จำเป็นอย่างยิ่งข. จำเป็นค. มีประโยชน์แต่ไม่จำเป็นง. ไม่จำเป็นจ. ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง ในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3

กำหนดปริมาณข้อมูลที่จัดให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประกอบการตัดสินใจความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบ 3 แบบ ได้แก่

แบบที่ 1) ให้พิจารณาเนื้อหาในข้อสอบแต่ละข้อ โดยไม่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมใด ๆ

แบบที่ 2) ให้พิจารณาเนื้อหาในข้อสอบแต่ละข้อ โดยเพิ่มข้อมูลด้านมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบ และลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ

แบบที่ 3) ให้พิจารณาเนื้อหาในข้อสอบแต่ละข้อ โดยเพิ่มข้อมูลมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบ และลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ และตารางโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน 50 ข้อ พร้อมกระดาษคำตอบ

รายละเอียดของแบบประเมินทั้ง 3 และแบบสอบ แดงในภาคผนวก ข

ตอนที่ 2 การศึกษาปฏิบัติสัมพันธ์ของระดับความเชี่ยวชาญ และปริมาณข้อมูลที่ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตัดความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบ เมื่อคำนวณโดยใช้ค่าสัดส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (CVR) ที่เสนอโดย Lawshe (1975) มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1) การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายสำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบความรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 ได้แก่ ผู้บริหาร ระดับ 8-9 ที่เคยปฏิบัติงานวิเคราะห์นโยบายและแผนอย่างน้อย 3 ปี และผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 6 ขึ้นไป ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 26 หน่วยงาน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 270 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับทำแบบสอบถามรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน ได้แก่

2.1) ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 3-5 ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 26 หน่วยงาน มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 201 คน

2.2) กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน แต่มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ได้กำหนดว่ามีคุณสมบัติสอบบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งนี้ได้ กล่าวคือ มีวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไปทางการศึกษา สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น จำนวน 295 คน

ขั้นที่ 2) การรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 และการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำแบบสอบถามรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผนของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 มีลำดับขั้นในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังกองแผนงาน หรือ กองนโยบายและแผน หรือ กองที่เรียกชื่ออื่นซึ่งมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 31 หน่วยงาน โดยมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยถือหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยเพื่อเรียงชื่อเรียงละเอียดในการขอความร่วมมือในการวิจัยกับหัวหน้าหน่วยงานระดับกองหรือผู้แทน ถ้าได้รับความร่วมมือจึงขอรายนามของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนจำแนกตามระดับซีที่สังกัดหน่วยงานแห่งนั้น มีหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือจำนวน 19 หน่วยงาน

ลักษณะที่ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ถ้าได้รับความ

ร่วมมือให้หน่วยงานส่งรายนามของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนจำแนกตามระดับซีที่สังกัดหน่วยงานแห่งนั้น มีหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือจำนวน 7 หน่วยงาน

2) ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มจำแนกตามระดับซี คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับซี 6 ขึ้นไปเป็นกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายสำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบ ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับซี 3-5 เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับทำแบบสอบเพื่อศึกษาคุณภาพของแบบสอบ

3) การนำเสนอข้อมูลเสนอแก่กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยวางรายนามเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ ซี 6 ขึ้นไป จำแนกตามหน่วยงาน แล้วสุ่มวางแบบประเมิน 3 แบบให้กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายวางสลับกันไป คือ

หน่วยงาน ก. นาย ก. ได้รับแบบประเมินรูปแบบที่ 3 เลขที่แบบประเมิน 3001

นาง ข. ได้รับแบบประเมินรูปแบบที่ 2 เลขที่แบบประเมิน 2001

นาง ค. ได้รับแบบประเมินรูปแบบที่ 1 เลขที่แบบประเมิน 1001

นาย ง. ได้รับแบบประเมินรูปแบบที่ 3 เลขที่แบบประเมิน 3002

หน่วยงาน ข. นาย จ. ได้รับแบบประเมินรูปแบบที่ 2 เลขที่แบบประเมิน 2002

นาย ฉ. ได้รับแบบประเมินรูปแบบที่ 1 เลขที่แบบประเมิน 1002

๓๑

4) จัดแบบประเมินตามรหัสข้อมูลที่สุ่มวาง จำหน่ายของเป็นรายบุคคลปิดผนึกพร้อมหนังสือขอความร่วมมือเป็นรายบุคคล จัดของแบบประเมินจำแนกตามหน่วยงาน กลุ่มผู้ทำแบบสอบก็จัดทำในลักษณะเดียวกัน

5) จัดส่งข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 จัดส่งข้อมูลไปยังหน่วยงานด้วยตนเอง โดยติดต่อผ่านผู้ประสานงานในแต่ละหน่วยงาน ให้เป็นผู้แจกของแบบประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้วิจัย

ลักษณะที่ 2 จัดส่งข้อมูลเป็นซองปิดผนึกเป็นรายบุคคล โดยส่งในนามของหัวหน้าหน่วยงาน โดยมีหนังสือขอความร่วมมือผ่านหัวหน้าหน่วยงาน ให้ความ

อนุเคราะห์แจกและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้วิจัย รวมทั้งส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ด้วย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 เดือน (ธันวาคม 2539 - กุมภาพันธ์ 2540) นับตั้งแต่ทำหนังสือขออนุญาตหน่วยงาน ในช่วงเดือน ธันวาคม 2539 จนได้ข้อมูลกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 78 ของแบบประเมินและแบบสอบถามที่ส่งไป ดังแสดงในตารางที่ 8 และ 9 (รายละเอียดของหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย หน่วยงานที่เก็บรวบรวมข้อมูล และรายนามผู้ประสานงานในแต่ละหน่วยงาน แสดงภาคผนวก ก)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของแบบประเมินที่ส่งไป และได้รับกลับคืนมา จำแนกตามจำนวนหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือ

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวนหน่วยงาน ที่ให้ความร่วมมือ	จำนวนแบบประเมิน		ร้อยละ
		ที่ส่งไป	ที่ได้คืนมา	
กระทรวงศึกษาธิการ	12	161	126	78.3
ทบวงมหาวิทยาลัย	1	30	24	80.0
มหาวิทยาลัย	13	79	59	74.7
รวม	26	270	209	78.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละของแบบสอบที่ส่งไป และได้รับกลับคืนมา จำแนกตาม
จำนวนหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวนหน่วยงาน ที่ให้ความร่วมมือ	จำนวนแบบสอบ		ร้อยละ
		ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืนมา	
กระทรวงศึกษาธิการ	12	92	71	77.1
ทบวงมหาวิทยาลัย	1	10	8	80.0
มหาวิทยาลัย	13	99	85	85.9
รวม	26	201	164	80.07

ส่วนที่ 2) กลุ่มผู้มีความสามารถอยู่ในข่ายการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3 ระดับ 3 ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง กล่าวคือ มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษา สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น โดยส่งแบบสอบไปยังหน่วยงาน 4 แห่ง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 295 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 251 ฉบับ ร้อยละเอ็ดของหน่วยงานที่จัดเก็บ และจำนวนที่ได้รับแสดง ในภาคผนวก ก

ขั้นที่ 3) การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น มีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินแบบสอบ โดยคัดกลุ่มตัวอย่างตามระดับความเชี่ยวชาญที่โดยคัดเฉพาะกลุ่มผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานนโยบายและแผน เป็นระยะเวลา 3 ปี ขึ้นไป ได้จำนวน 153 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญ 2 ระดับ คือ

1.1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในระดับที่ 1 คือ ผู้ที่ปฏิบัติงานในสายงานวิเคราะห์นโยบายและแผนทางการศึกษาที่มีตำแหน่งงานในระดับซี 7 ขึ้นไป และมีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยในระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการฐานะผู้ปฏิบัติงานในงานวิเคราะห์นโยบายและแผนมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 65 คน จำแนกเป็นกลุ่มที่ประเมินแบบสอบโดยได้รับปริมาณข้อมูลที่ต่างกัน 3 แบบ ดังนี้

กลุ่มที่ได้ปริมาณข้อมูลในระดับที่ 1 จำนวน 25 คน

กลุ่มที่ได้ปริมาณข้อมูลในระดับที่ 2 จำนวน 23 คน

กลุ่มที่ได้ปริมาณข้อมูลในระดับที่ 3 จำนวน 17 คน

1.2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในระดับที่ 2 คือ ผู้ที่ปฏิบัติงานในสายงานวิเคราะห์นโยบายและแผนทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการฐานะผู้ปฏิบัติงานในลักษณะงานวิเคราะห์นโยบายและแผนมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี มีตำแหน่งงานในระดับซี 6 ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือ ผู้มีตำแหน่งงานในระดับซี 7-8 ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 88 คน จำแนกเป็นกลุ่มที่ประเมินแบบสอบโดยได้รับปริมาณข้อมูลที่ต่างกัน 3 แบบ ดังนี้

กลุ่มที่ได้ปริมาณข้อมูลในระดับที่ 1 จำนวน 25 คน

กลุ่มที่ได้ปริมาณข้อมูลในระดับที่ 2 จำนวน 31 คน

กลุ่มที่ได้ปริมาณข้อมูลในระดับที่ 3 จำนวน 32 คน

หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบ จำนวน 415 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ ซี 3-5 จำนวน 163 คน

2.2) กลุ่มที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน แต่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งว่าดำรงตำแหน่งนี้ได้ จำนวน 295 คน

3) การวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบ ทั้งค่าความเที่ยง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้โปรแกรม CTIA ที่พัฒนาโดย ดร.สุทัศน์ สุกมตตันต์ (2538) ค่าความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายชื่อ โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อสอบ ดังนี้

ค่าความยาก(P)	ถ้า $P \geq 0.81$ เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก
	$P = 0.20-0.80$ เป็นข้อสอบที่ดี
	$P \leq 0.20$ เป็นข้อสอบที่ยาก

ค่าอำนาจจำแนก(r_{PB})	$r_{PB} = 0.20$ ขึ้นไป	มีอำนาจจำแนกดี
	$r_{PB} \leq 0.19$	มีอำนาจจำแนกต่ำ
	$r_{PB} = 0$	ไม่มีอำนาจจำแนก
	r_{PB} คิคลบ	ไม่สามารถจำแนกได้

ส่วนที่ 2) การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา เมื่อคำนวณด้วยค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา(CVR) ได้แก่

1) การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ โดยมีความหมายของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมิน ดังนี้

ถ้าค่าเฉลี่ย(\bar{X}) อยู่ระหว่าง

- 1.00-1.49 หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้น “จำเป็นอย่างยิ่ง” ในการวัด
- 1.50-2.49 หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้น “จำเป็น” ในการวัด
- 2.50-3.49 หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้น “มีประโยชน์แต่ไม่จำเป็น” ในการวัด
- 3.50-4.49 หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้น “ไม่จำเป็น” ในการวัด
- 4.50-5.00 หมายความว่า ข้อสอบข้อนั้น “ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง” ในการวัด

2) คำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อสอบเป็นรายข้อด้วยค่าสัดส่วนความตรงเชิงเนื้อหา(content validity ratio ; CVR) ที่เสนอโดย Lawshe(1975) โดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อคำนวณค่า CVR จากโปรแกรม FoxPro for Windows รายละเอียดของโปรแกรม แสดงในภาคผนวก ง. และ ตรวจสอบว่าค่าความตรงเชิงเนื้อหาที่คำนวณได้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับว่าข้อสอบมีความตรงเชิงเนื้อหาหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมตารางค่าวิกฤตขึ้นมาใหม่ที่มีรายละเอียดของคณะกรรมการประเมินเนื้อหาตั้งแต่ 5-300 คน โดยใช้แนวทางการคำนวณตามแนวทางที่ Schipper(1975 cited in Lawshe, 1975) ตารางที่จัดเตรียมไว้แสดงในภาคผนวก ข.

3) การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบ เมื่อระดับความเชี่ยวชาญและปริมาณข้อมูลที่ให้เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้คำสั่ง ANOVA ในโปรแกรม SPSS/PC+